

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av accistabellen i lagen om bränsleaccis**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att accistabellen i lagen om bränsleaccis ändras. På grund av mervärdesskattesystemet blir den mervärdesskatt som uppbärs på dieselolja avdragsgill för trafikidkare i motsats till den nuvarande omsättningsskatten. Accisens belopp uppgår till ca 55 penni per liter. Det föreslås att bränsleaccisen på dieselolja höjs med 55 penni per liter av statsekonomiska orsaker. Avsikten är att kompensera den skatteminskning som följer av

mervärdesskattesystemet samt att beakta de höjningar av accisen på bensen som skett de senaste åren och som varit större än för accisen på dieselolja.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1994 och avses bli behandlad i samband med den. Avsikten är lagen skall träda i kraft samtidigt som systemet med mervärdesskatt.

MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Omsättnings- och mervärdesskattesystemen

Omsättningsbeskattningen i Finland regleras i omsättningsskattelagen (559/91). Omsättningsbeskattningen är varucentrerad. Skatt betalas på rörelsemässig försäljning i Finland av varor och vissa tjänster som närmast anknyter sig till varor samt på import av varor. Såväl de tjänster som är avsedda för privat konsumtion som de som nyttjas i företagsverksamhet förblir i huvudsak obeskattade.

Varorna är föremål för allmän skatteplikt. Skattefria är endast de varor som särskilt nämns i lagen. Däremot är endast de tjänster skattepliktiga som särskilt nämns i omsättningsskattelagen och som närmast ansluter sig till varor. Till dem hör tillverknings-, istandsättnings-, monterings- och viss annan verksamhet som gäller varor. Person- och varustransporttjänster står utanför omsättningsbeskattningen.

Eftersom ett företag som erbjuder person-

eller varustransporttjänster inte är omsättnings- skatteskyldigt kan det inte göra inköpsavdrag i fråga om det bränsle företaget använder. I priset på bränsle ingår sålunda en omsättnings- skatt på 22 %, vilken utgör cirka 55 penni per liter beräknad på dieseloljans nuvarande pris.

Regeringen har den 7 juni 1993 till riksdagen avlåtit en proposition med förslag till mervärdesskattelag (RP 88/1993 rd). I ett bredbasigt mervärdesskattessystem skulle skatten i princip gälla alla varor och tjänster som säljs i form av affärsrörelse. Skattefria skulle vara endast de tjänster för vilka uttryckligen stadgats undantag från beskattningen. Skattefria skulle enligt propositionen vara hälso- och sjukvård, socialvård, utbildning, vissa överlåtelse av upphovs- rätt, finansierings- och försäkringstjänster samt lotterier och penningspel. Frånsett dessa skulle alla övriga tjänster höra till den föreslagna breda skattebasen. Mervärdesskatten skulle sålunda gälla också person- och varustransport- tjänster.

I ett mervärdesskattesystem är avdragsrätten för skatt på produktionsfaktorer så omfattande

som möjligt. Som huvudregel skulle alla beskattade produktionsfaktorer som anskaffas för mervärdesskattepliktig affärsverksamhet vara avdragsgilla. Detta innebär att de nuvarande begränsningarna, som bland annat gäller trafikbränslen, upphör. Bränslekostnaderna för ett företag som erbjuder transporttjänster skulle sålunda minska från sin nuvarande nivå med mervärdesskattens belopp.

1.2. Bränsleaccisbeskattningen

Enligt lagen om bränsleaccis uppbärs på dieselolja bränsleaccis. Bränsleaccisen på trafikbränslen består av en fiskal grundaccis och en tilläggsaccis som närmast grundar sig på miljöpolitiska synpunkter. Grundaccisen på dieselolja har från den 1 januari till den 30 juni 1993 varit 87 penni per liter. Från början av juli 1993 tillämpas i fråga om dieselolja en miljöpolitisk gradering av bränsleaccisen så att tilläggsaccisen på dieselolja som innehåller högst 0,005 % svavel, s.k. svavelfri dieselolja är 15 penni per liter lägre än på annan dieselolja, så kallad grundkvalitet. Tilläggsaccisens belopp är 27 penni och 12 penni per liter, varvid grundkvalitetens totalaccis är 114 penni och den svavelfria kvalitetens totalaccis 99 penni per liter. Skattegrunderna gäller temporärt till utgången av 1993.

Den 7 juni 1993 har regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om bränsleaccis (RP 89/1993 rd) avlåtits. I propositionen föreslås på miljöpolitiska grunder att beskattningen skall riktas på energins produktionsfaktorer enligt deras energiinnehåll och kolhalt så att ca 60 % av accisens totalavkastning uppbärs på basen av kolhalten och cirka 40 % på basen av energiinnehållet. Accisen har fastställts produktvis enligt kolhalt och energiinnehåll.

I fråga om trafikbränslen föreslogs att man från den nuvarande bränsleaccisen skulle särskilja en miljöpolitisk komponent, eller tilläggsaccis, vilken skulle beräknas på basen av kolhalt och energiinnehåll. För dieselolja skulle tilläggsaccisen vara 7,8 penni per liter. De gällande tilläggsacciserna 27 och 12 penni per liter skulle överföras till grundaccisen, inom vars ram man skulle förverkliga den svavelfria kvalitetens skatteförmån. Som grundaccis för grundkvaliteten har föreslagits 110 penni per

liter och för den svavelfria kvaliteten 95 penni per liter.

Enligt regeringens proposition skall bränsleaccisens totalbelopp höjas något. Accisen på dieseloljans grundkvalitet föreslås stiga till 117,8 penni och accisen på den svavelfria kvaliteten till 102,8 penni per liter.

Bränsleaccisen på trafikbränslen har under de senaste åren höjts på olika sätt. Bränsleaccisen på bensin höjdes från början av år 1991 med 30 penni per liter, från början av augusti 1992 i genomsnitt med ca 25 penni och från början av år 1993 med i genomsnitt ca 47 penni per liter. Bränsleaccisen på dieselolja har höjts först från början av år 1993 då höjningen var 10 penni per liter. Förhöjningarna har också påverkat omsättningsskatten, vilken uppbärs på priset omfattande bränsleaccis.

Från maj 1990 till maj 1993 har den totala skattebördan på blyhaltig bensin sålunda ökat med 157 penni per liter, eller 69 %, på blyfri bensin med 133 penni per liter, eller också 69 %, medan skattebördan på dieselolja har ökat med endast 24 penni per liter, eller med 16 %.

2. De föreslagna ändringarna

Av statsekonomiska orsaker och med avsikt att kompensera inköpsavdraget i samband med mervärdesskattesystemet samt för att ta i beaktande höjningarna av bränsleaccisen på bensin föreslås att bränsleaccisens grundaccis för dieselolja skall höjas med ett belopp som motsvarar mervärdesskatten, eller med 55 penni per liter från nuvarande nivå.

Den struktur på bränsleaccisen som föreslås av den föreslagna höjningen beror på om riksdagen godkänner regeringens ovan nämnda proposition om ändring av lagen om bränsleaccis. Om den inte godkänns skulle grundaccisen på dieselolja vara 132 penni per liter samt tilläggsaccisen 27 penni per liter. Totalaccisen för grundkvaliteten skulle sålunda vara 159 penni. Grundaccisen för den svavelfria kvaliteten skulle vara 132 penni och tilläggsaccisen 12 penni och totalaccisen 144 penni per liter.

Om sistnämnda proposition godkänns skulle grundaccisen för grundkvaliteten, efter den nu föreslagna ändringen vara 165 penni och grundaccisen för den svavelfria kvaliteten 150 penni per liter. Tilläggsaccisen skulle förbli vid 7,8 penni per liter. Totalaccisen för grundkvalite-

ten skulle sålunda vara 172,8 penni och totalaccisen för den svavelfria kvaliteten 157,8 penni per liter.

3. Propositionens verkningar

3.1. Inverkan på statens skatteinkomster samt på kostnads- och skattebördan

Den årliga konsumtionen av dieselolja är cirka 1 690 000 kubikmeter, varav uppskattningsvis 85 % konsumeras i yrkesmässig och 15 % i privat trafik.

För den yrkesmässiga trafiken motsvarar den nu föreslagna höjningen av bränsleaccisen inköpsavdraget enligt mervärdesskattesystemet och förändringen skulle till denna del inte ha någon inverkan på statens skatteinkomster eller på den nuvarande kostnads- och skattebördan. Förändringen skulle dock förhindra en årlig minskning på cirka 800 miljoner mark av statens inkomster och av den yrkesmässiga trafikens skattebördan.

För dieselfordon som inregistrerats för privat bruk skulle skattebördan öka. Privatbilister skulle inte ha möjlighet att göra inköpsavdrag för den mervärdesskatt som ingår i priset på dieselolja. Mervärdesskatten beräknas på priset inklusive bränsleaccis, varför den totala skattehöjning som förslaget förorsakar skulle vara 67 penni per liter.

Den mängd dieselolja som privatbilar förbrukar är uppskattningsvis ca 235 500 kubikmeter. Beloppet av den bränsleaccis och mer-

värdesskatt som beräknas på denna mängd skulle vara ca 160 miljoner mark.

Enligt Bilregistercentralens uppskattning är antalet privata dieselfordon cirka 140 000, varför den årliga ökade skattebördan per bil i genomsnitt skulle vara cirka 1 140 mark.

3.2. Prisverkningar

Det genomsnittliga priset på dieselolja, inklusive skatter i huvudstadsregionen uppgick i maj 1993 till 318 penni och det skattefria priset till 144 penni per liter. Den höjda bränsleaccisen och den därpå beräknade mervärdesskatten skulle medföra en prishöjning på uppskattningsvis ca 67 penni per liter, förutsatt att de i mark angivna distributionspremierna förblir oförändrade. Priset på dieselolja efter förändringen skulle vara cirka 385 penni per liter.

4. Andra omständigheter som inverkar på propositionen

Propositionen ansluter sig till regeringens proposition med förslag till mervärdesskattelag och borde behandlas i samband med denna.

På bränsleaccisens struktur enligt propositionen inverkar också ovan nämnda proposition om ändring av lagen om bränsleaccis. Verkningarna har förklarats ovan i avsnitt 2.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft samtidigt som mervärdesskattelagen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av accistabellen i lagen om bränsleaccis

I enlighet med riksdagens beslut
ändras den till lagen den 17 december 1982 om bränsleaccis (948/82) fogade accistabellen, sådan den till ifrågavarande del lyder i lag av den 8 juli 1992 (625/92), som följer:

ACCISTABELL

Position i tulltariffen	Produkt	Produkt- grupp	Grund- accis	Tilläggs- accis
ur 27.10	Dieselolja — grundkvalitet — svavelfri kvalitet	6.	132,0 p/l 132,0 p/l	27 p/l 12 p/l

Denna lag träder i kraft den _____ 1994.

Helsingfors den 17 september 1993

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Finansminister *Iiro Viinanen*

ACCISTABELL 1

Position i tulltariffen	Produkt	Produkt- grupp	Accis enligt RP 89/93		Den föreslagna ändringen till regeringens propo- sition (RP 89/93 rd)	
			Grund- accis	Tilläggs- accis	Grund- accis	Tilläggs- accis
ur 27.10	Dieselolja					
	— grundkvalitet	9.	110 p/l	7,8 p/l	165,0 p/l	7,8 p/l
	— svavelfri kvalitet	10.	95 p/l	7,8 p/l	150,0 p/l	7,8 p/l

ACCISTABELL 2

Position i tulltariffen	Produkt	Produkt- grupp	Lagen som skall ändras (625/92)		Den föreslagna ändringen till lagen (625/92)	
			Grund- accis	Tilläggs- accis	Grund- accis	Tilläggs- accis
ur 27.10	Dieselolja	6.				
	— grundkvalitet		77 p/l	27 p/l	132,0 p/l	27 p/l
	— svavelfri kvalitet		77 p/l	27 p/l	132,0 p/l	12 p/l

